

Gábor Pusztai

Kleurrijk feest van de Caraïbische poëzie

Album van de Caraïbische poëzie. Samengesteld door Michiel van Kempen en Bert Paasman in samenwerking met Noraly Beyer. Amsterdam: Rubinstein, 2022.

Als je dit boek ter hand neemt, is het eerste wat je opvalt de liefde van de samenstellers voor het onderwerp en voor het boek. De zorgvuldigheid waarmee de gedichten werden geselecteerd en in hoofdstukken geordend, de overvloed aan illustraties, oude en moderne foto's, landkaarten, schilderijen en grafieken, de rijkdom aan kleur, de kwaliteit van het papier en vormgeving getuigen ervan dat de samenstellers en de uitgever alles gedaan hebben om met het boek ook voor het oog een plezier te maken. Elke boekenliefhebber zal deze bundel, een echt kunstwerk, vertederd ter hand nemen. Het is een prachtige hardcover-uitgave van vier eeuwen Caraïbische poëzie. Het is zeker niet de eerste bloemlezing over Caraïbische poëzie, maar zonder twijfel de mooiste.

De samenstellers, Michiel van Kempen en Bert Paasman, zijn oude rotten in hun vak. Michiel van Kempen is buitengewoon hoogleraar Nederlands-Caraïbische literatuur aan de UvA. Naast zijn talrijke wetenschappelijke publicaties en baanbrekend onderzoek is hij ook als dichter en schrijver succesvol. Daarnaast is hij ook lid van de redactieraad van ons tijdschrift *Acta Neerlandica*. Bert Paasman is emeritus-hoogleraar van de UvA in koloniale en postkoloniale literatuur van Nederland. Paasman heeft een indrukwekkende wetenschappelijke carrière, met een enorme hoeveelheid publicaties, tekstuittgaven, wetenschappelijke boeken en artikelen. Hij

was ook redactielid van talrijke vaktijdschriften, waaronder *Indische Letteren* en *Werkwinkel*.

Het *Album van de Caraïbische poëzie* is een bloemlezing uit ‘de voormalige Nederlandse West’: Aruba, Bonaire, Curaçao, Saba, St. Maarten, St.-Eustatius en Suriname. Het is een pendant van het in 2014 verschenen *Album van de Indische poëzie*, dat eveneens door Bert Paasman en zijn Leidse collega, Peter van Zonneveld werd samengesteld. In de twaalf hoofdstukken van het *Album van de Caraïbische poëzie* wordt de lezer langs de rijkdom en de veelkleurigheid van het Caraïbisch gebied geleid. De samenstellers kozen een toegankelijke selectie van gedichten, versjes en liedjes, van de vroegste matrozenliedjes uit de zestiende eeuw tot de jongste teksten van rappers. Er zijn gedichten van o.a. Eddy Bruma, Max Woiski, Frank Martinus Arion, Trefossa, Michaël Slory, Aletta Beaujon, Albert Helman, Edgar Cairo, Pierre Lauffer, Tip Marugg, Rudy Plaate, Bea Vianen, Jit Narain, Hans Faverey, Jeangu Macrooy, Antoine de Kom, Elis Juliana, Shrinivási, Radna Fabias, Alfred Schaffer en Typhoon te lezen. Er is zelfs een gedicht van één van de samenstellers, Michiel van Kempen, met de titel ‘Van Tilburg’, in hoofdstuk drie te lezen.

De twaalf hoofdstukken zijn thematisch en ook chronologisch geordend. In het eerste hoofdstuk ‘Langs kusten van goud, ivoor en slaven’ worden in zes vroege teksten het vertrek, de reis en de route naar en de aankomst in het Caraïbisch gebied beschreven. In de volgende hoofdstukken komen leuke en ook dramatische onderwerpen ter sprake, zoals natuur en landschap, het dagelijks leven, religie en spiritualiteit, liefde en seksualiteit, maar ook slavernij, contractarbeid, identiteit, strijd en politiek, migratie, leven en dood.

De woordverklaringen in de noten zijn een handige steun voor de hedendaagse lezer om de tekst beter te begrijpen. Niet alle gedichten zijn in het Nederlands geschreven. Veel gedichten werden in de oorspronkelijke taal in de bundel opgenomen: in het Papiaments, Spaans, Engels, Sranantongo, Sarnámi, Surinaams-Javaans en in de talen van de Marrons en de inheemse bewoners van Suriname. Hiermee wordt ook voor de buitenstaander duidelijk hoe gecompliceerd en veelkleurig de taalsituatie is in dit gebied. Een verdere bijzonderheid van de bundel is, dat van de meer dan honderd gedichten vierentwintig ook te beluisteren zijn op de homepage van de uitgever (in de inhoudsopgave van de bloemlezing met een rood luidsprekerteken aangegeven). De gedichten worden voorgedragen door Felix Burlison, Magda Lacroes-Felesita en Rabin Baldewsingh.

Het *Album van de Caraïbische poëzie* is een prachtige bloemlezing die de kenners, maar ook de belangstellenden zonder voorkennis met plezier in de hand zullen nemen. De samenstellers, Michiel van Kempen, Bert Paasman en Noraly Beyer en de redactiemedewerkers van de uitgeverij, Irene Kunst en Sandra Cardol kunnen trots zijn op deze buitengewoon fraaie bundel, die een feest voor het oog en voor de geest is.

